

Sygn. akt II Ca 1019/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 lutego 2015 r.

Sąd Okręgowy w Świdnicy, II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Grażyna Kobus

Sędziowie: SO Longina Góra

SO Barbara Nowicka

Protokolant: Violetta Drohomirecka

po rozpoznaniu w dniu 10 lutego 2015 r. w Świdnicy

na rozprawie

sprawy z powództwa (...)w W.

przeciwko A. S.

o zapłatę 486,57 zł

na skutek apelacji strony powodowej

od wyroku Sądu Rejonowego w Świdnicy

z dnia 15 października 2014 r., sygn. akt I C 1573/14

oddala apelację.

Sygn. akt II Ca 1019/14

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 15 października 2014r. Sąd Rejonowy w Świdnicy oddalił powództwo (...)w W. przeciwko A. S. o zapłatę 486,57 zł.

Z ustaleń Sądu Rejonowego wynika, że:

Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Świdnicy A. S. prowadził egzekucję przeciwko dłużnikowi Z. T. w sprawach Km 1247/11, Km 2668/11, Km 3098/11, Km 473/12, Km 705/12, Km 1966/12.

W toku postępowania zostało zajęte świadczenie emerytalne przysługujące dłużnikowi.

Dłużnik zmarł 31 stycznia 2014r.

Na konto kancelarii w dniu 7 lutego 2014r wpłynęła kwota 486,57 zł, która po sporządzeniu planu podziału w dniu 11 II 2014r została przelana na rachunki

6 wierzycieli. 20 lutego 2014r Komornik otrzymał pismo powoda z informacją o zgonie dłużnika.

Pozwany na wezwanie strony powodowej o zwrot przekazanej kwoty odmówił temu wskazując, że środki przekazał wierzycielom.

Sąd Rejonowy oddalił powództwo, uznając, że nie ma podstaw do przyjęcia, że po stronie pozwanego Komornika nastąpiło bezpodstawne wzbogacenie skutkujące obowiązkiem zwrotu kwoty wskazanej w pozwie.

Zdaniem Sądu dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy istotnym jest ustalenie czy środki przekazane przez (...) na konto Komornika w związku z dokonaniem zajęcia stanowią własność Komornika, a więc tym samym czy powodują powstanie korzyści majątkowej w majątku Komornika.

Zgodził się ze stanowiskiem pozwanego zawartym w odpowiedzi na pozew, że konto Komornika w zakresie wyegzekwowanych kwot ma charakter rachunku powierniczego, a przekazane środki nie wchodzą w skład majątku komornika.

W sytuacji kiedy po zgonie dłużnika nastąpiło przekazanie środków z emerytury zmarłego dłużnika nie zachodzą przesłanki do zwrotu przez Komornika przekazanej kwoty. Skoro świadczeniodawca wypłacił kwotę emerytury i część z tej kwoty przekazał Komornikowi, to Komornik miał obowiązek przekazać tę kwotę wierzycielom - co – jak wynika z akt egzekucyjnych - nastąpiło. Przekazana przez stronę powodową kwota została zgodnie z obowiązującymi przepisami rozdysponowana pomiędzy wierzycieli oraz na pokrycie kosztów egzekucyjnych - według sporządzonego 7 lutego 2014r planu podziału tej sumy w sprawach KM 1247/11, Km 2668/11, Km 3098/11, Km 473/12, Km 705/12 oraz Km 1966/12. Nie jest obowiązkiem Komornika ustalenie czy kwoty przekazane na jego konto przez(...)są należne dłużnikowi (a więc w jakiej wysokości i czy dłużnik żyje w chwili spełnienia świadczenia lub czy świadczenie jest jeszcze należne dłużnikowi np. przy świadczeniach przyznanych na czas określony). Komornik po otrzymaniu środków ma obowiązek sporządzić plan podziału i wykonać go. Zgodnie z art. 22 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. o Komornikach Sądowych i Egzekucji (t.j. Dz. U. 2011/231/1376 z późn. zm.) komornik ma obowiązek w terminie 4 dni przekazać uprawnionemu wyegzekwowane należności.

Wskazać także należy, że nie zachodzą podstawy odpowiedzialności odszkodowawczej po stronie pozwanego. Zgodnie bowiem z treścią art. 415 kc kto

z winy swej wyrządził drugiemu szkodę obowiązany jest do jej naprawienia. Jak wynika z powyższych rozważań zachowaniu Komornika nie można przypisać winy.

Tym, bardziej, że o zgonie dłużnika Komornik dowiedział się już po rozdysponowaniu przekazanej przez stronę powodową kwoty.

W apelacji od tego wyroku strona powodowa zarzuciła mu naruszenie przepisów prawa materialnego – art. 405 kc przez niewłaściwe jego zastosowanie

i uznanie, że po stronie pozwanego Komornika nie nastąpiło bezpodstawne wzbogacenie, które mogłoby skutkować powstaniem obowiązku zwrotu kwoty 486,57 zł pomimo, że Komornik posiadał środki przekazane mu przez (...) i z nich korzystał.

Wskazując na ten zarzut wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku i uwzględnienie powództwa w całości.

Sąd Okręgowy rozpoznając apelację podzielił i przyjął za własne ustalenia faktyczne i rozważania prawne Sądu Rejonowego i zważył co następuje:

Apelacja jest nieuzasadniona.

Nietrafny jest zarzut skarżącej dotyczący wadliwej subsumpcji przepisu art. 405 kc do stanu faktycznego, ustalonego w rozpoznawanej sprawie a w konsekwencji uznania, że po stronie pozwanego nie nastąpiło bezpodstawne wzbogacenie skutkujące powstaniem po jego stronie obowiązku zwrotu powódce kwoty 486,57 zł.

Dla powstania roszczenia z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia muszą zostać spełnione następujące przesłanki: wzbogacenie musi nastąpić kosztem zubożonego, uzyskana korzyść musi mieć charakter majątkowy, wzbogacenie i zubożenie muszą być wynikiem tego samego zdarzenia, które powoduje przejście korzyści z majątku jednej osoby do majątku drugiej osoby oraz wzbogacenie musi nastąpić bez podstawy prawnej.

Wprawdzie bezpodstawne wzbogacenie polega nie tylko na zwiększeniu aktywów wzbogaconego, lecz może także polegać na zmniejszeniu pasywów poprzez zaoszczędzenie sobie przez wzbogaconego koniecznych wydatków lub też uzyskanie przez niego korzyści, które wskutek tego nie weszły do majątku zubożonego, niemniej w rozpoznawanej sprawie Komornik nie uzyskał korzyści majątkowej kosztem strony powodowej.

Komornik jest organem egzekucyjnym i jako taki jest organem władzy publicznej, uzyskane od strony powodowej środki nie weszły do majątku pozwanego Komornika A. S.. Konto Komornika, w zakresie wyegzekwowanych kwot ma charakter rachunku powierniczego. Komornik przed powiadomieniem go przez stronę powodową o zgonie dłużnika, co nastąpiło dopiero 20 lutego 2014r., rozdisponował wcześniej, bo 7 lutego 2014r. przekazaną przez (...) kwotę pomiędzy wierzycieli Z. T. w części 440,73zł a pozostała sumę 45,84 zł na koszty postępowania egzekucyjnego. Nie ulega więc wątpliwości, że nie można go uznać za bezpodstawnie wzbogaconego co do kwoty 440,73zł, która weszła do majątków wierzycieli zmarłego Z. T.. Nie jest również bezpodstawnie wzbogacony kosztem powódki co do kwoty 45,84zł, którą przeznaczył na koszty egzekucji. Opłata egzekucyjna, zbliżona charakterem do opłat sądowych, jest należnością o charakterze publicznoprawnym, stanowiącą rodzaj daniny publicznej i na taki jej charakter nie ma wpływu okoliczność, że przychody z opłat egzekucyjnych przeznaczone są zgodnie z art. 35 ustawy z 29 sierpnia 1997r. o komornikach sądowych i egzekucji (tj. Dz. U. nr 231, poz. 1376 z 2011r. ze zm.) na pokrycie kosztów działalności (art. 30 u.k.s.e.). Opłaty pobierane przez komornika są uiszczane z tytułu prowadzenia egzekucji, a więc realizacji zadań publicznych państwa, posługującego się w tym wypadku komornikiem działającym, jako funkcjonariusz publiczny w roli organu egzekucyjnego, którego zadaniem jest wykonywanie wyroków sądowych.

Nie można wbrew stanowisku skarżącej, stosować do pozwanego przepisu art. 138 a ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz. U. nr 1440 z 2013 ze zm), bowiem jest to przepis szczególnie w stosunku do przepisu art. 138 ustawy zawierający zamknięty katalog podmiotów zobowiązanych do zwrotu (...)świadczeń przekazanych po śmierci świadczeniobiorcy w sytuacji, gdy nie ma osoby zobowiązanej do zwrotu świadczenia mającego charakter pobranego nienależnie. Przepis ten stanowi wyjątek od zasady przyjętej w art. 138 ustawy a dotyczącej obciążenia obowiązkiem zwrotu świadczeń wyłącznie osób, które je pobrały i powinien być wykładany ściśle. Dotyczy on podmiotów prowadzących rachunek płatniczy, banków, spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych prowadzących rachunek inny niż płatniczy oraz wydawców instrumentu płatniczego. Nie ma podstaw by z tego przepisu wywodzić obowiązek komornika zwrotu świadczenia przekazanego mu po śmierci świadczeniobiorcy – dłużnika egzekwowanego w sytuacji, gdy przed otrzymaniem od świadczeniodawcy informacji o zgonie dłużnika uzyskane w ten sposób środki rozliczył zgodnie z obowiązującymi przepisami i przekazał wierzycielom.

Mając powyższe na względzie Sąd Okręgowy oddalił apelację z mocy art. 385 kpc.